

KOMISIA ROZHODCOV SFZ a SsFZ

POKYNY PRE DELEGÁTOV II. LSD SFZ a SÚŤAŽÍ STREDOSLOVENSKEHO FUTBALOVÉHO ZVAZU

SÚŤAŽNÝ ROČNÍK 2009/2010

Delegát sa pri výkone svojej funkcie riadi inštrukciami, ktoré vydáva a aktualizuje SFZ a SsFZ /ich odborné komisie/.

Úlohy delegáta:

- reprezentuje, zastupuje riadiaci orgán. Je jedným z garantov regulárneho priebehu stretnutia
- podieľa sa na vytváraní optimálnej atmosféry pre činnosť rozhodcov /kaučing rozhodcov/
- prispieva k jednotnej interpretácii a dôslednej aplikácii PF a SP
- hodnotí výkony rozhodcov
- poskytuje informácie pre KR a odborné komisie /výkonnosť, námety na činnosť/

Úroveň plnenia úloh delegáta sa okrem iného, ale predovšetkým odzrkadľuje v Správe delegáta o priebehu stretnutia.

SPRÁVA DELEGÁTA - formulár

Cieľ: komplexné informácie o priebehu stretnutia a výkonnosti rozhodcov

Metóda: analytická – príčinné súvislosti /ne/kvality

- Forma:**
- komplexné informácie o priebehu stretnutia
 - identifikácia dôležitých, priebeh stretnutia charakterizujúcich situácií a ich dôsledný popis so zameraním na podstatu
 - postoj R (/ne/správnosť, adekvátnosť sankcií)
 - dôsledky, vplyvy rozhodnutí na priebeh stretnutia
 - príčiny /ne/správnych rozhodnutí
 - východiská /námety na zlepšenie.../

KONKRETIZÁCIA HODNOTENIA ROZHODCU, ASISTENTA ROZHODCU :

Delegát vychádza pri hodnotení z konkrétnych, dôležitých rozhodnutí každého člena rozhodcovského tímu. Vytvára si celkový obraz o výkone. V kontexte s hodnotiacimi kritériami číselne oznámkuje výkony rozhodcov /obsahová náplň kritérií v ďalšom texte/.

Známka musí byť detailne zdôvodnená /čím vyššie nad 8, čím nižšie pod 8 detailnejšie/.

Na úrovni súťaží SFZ a SsFZ sú akceptovateľné výkony ohodnotenú známkou 8 a vyššie /známka 8 je štandard/.

Delegát popisom situácií, postojov rozhodcov, číselným ohodnotením utvára plastický obraz o činnosti rozhodcov:

- udeľuje známky v súlade s úrovňou rozhodcovského výkonu
- využíva široké spektrum stupnice

POSTUP DELEGÁTA pri pozorovaní a hodnotení rozhodcov:

- pred stretnutím dbá na dôslednosť v príprave a organizácii stretnutia, pripravenosť usporiadateľskej služby s cieľom, aby stretnutie malo bezproblémový priebeh
- pred stretnutím vytvára pozitívnu atmosféru
- počas stretnutia identifikuje dôležité, pre vývoj zápasu charakterizujúce situácie, postoje rozhodcov. Analytickým prístupom hľadá príčinné súvislosti jednotlivých rozhodnutí rozhodcu.

Všetko si poznamenáva – dostatok podkladov je základným predpokladom pre objektívne hodnotenie.

- po stretnutí v kludnej atmosfére vyhodnotí výkony rozhodcov na základe konkrétneho priebehu / pozitíva, negatíva, príčinné súvislosti /.

Takto analyzuje výkon každého člena rozhodcovského tímu, jeho podiel na celkovej úrovni rozhodovania.

Oznamuje úroveň rozhodcovského výkonu známku a primeraným a jasným stanoviskom k jednotlivým rozhodnutiam rozhodcov vyjadruje svoj pohľad na úroveň kvality rozhodovania.

Delegát plniac úlohy rozhodcovského kaučingu poskytuje rozhodcom rady, námety pre zlepšenie do budúcnosti.

HODNOTIACA STUPNICA

Delegát vyjadruje úroveň výkonu rozhodcov v Správe delegáta o priebehu stretnutia :

- slovne /komentárom/,
- číselne /známkou/

Hodnotenie nie je samoúčelné, je vždy v kontexte s konkrétnym priebehom, udalosťami. Musí obsahovať stanovisko delegáta o vplyve spôsobu a kvality rozhodovania na celkovú úroveň stretnutia – punc globálnosti.

Výborný výkon / 9,0 až 10 / :

- len výnimočne /pozoruhodný výkon, prínos pre kvalitu hry/
- výkon bez chýb /prípadne 1, 2 malé chyby „krásy“, ktoré v žiadnom prípade neovplyvnili priebeh stretnutia, kvalitu hry /
- celkový dojem výborný /prejavy rozhodnosti, dôslednosti a na tom základe dôveryhodnosti/

Veľmi dobrý výkon / 8,5 až 8,9 / :

- správne všetky dôležité rozhodnutia
- občasné zaváhania /zopár drobných chýb bez negatívneho vplyvu na priebeh/
- pozitíva vysoko prevyšujú úroveň chýb, prínos výkonu rozhodcov je nesporný

Dobrý výkon / 8,0 až 8,4 / :

- výkon na štandardnej úrovni, bez závažných chýb
- pozitíva prevyšujú úroveň chýb
- 1, maximálne 2 chyby pri udeľovaní ŽK /za predpokladu, že tieto chyby nemali negatívny vplyv na ďalší priebeh stretnutia a všetko ostatné bolo vo výkone R výborné/

Uspokojivý výkon / 7,5 až 7,9 / :

- R osvedčil dobrý prehľad, avšak väčší počet chýb narúšal hladký priebeh stretnutia
- chybovosť bez vplyvu na výsledok, občas však spôsobujúca napätie, nervozitu
- chyby pri udeľovaní ŽK /nevhodnosť 1. ŽK, „nedržanie“ línie/ majúce negatívny vplyv na priebeh stretnutia
- celkový dojem nebol len pozitívny, zjavné nedostatky
- pri výskyte závažnej chyby – PK, ČK, chybné posúdenie gólovej situácie, nie je možné výkon R zaradiť do tejto stupnice

Dostatočný výkon / 7,0 až 7,4/ :

- výskyt zásadných chýb ojedinele, majúcich vplyv nielen na priebeh, ale aj výsledok / len 1 závažná chyba- PK, ČK, gól/
- viaceré chyby spôsobujúce napätie, prejavy NS
- zvládnutie stretnutia, ale chyby boli evidentné

Slabý výkon / 6,0 až 6,9/ :

- závažné chyby ovplyvňujúce negatívne priebeh i výsledok
- negatívne ovplyvnený charakter stretnutia
- nejasná línia vedenia stretnutia
- nedostatky aj v dôsledku chybných interpretácií pravidiel, resp. nedostatočnej znalosti futbalových noriem

Veľmi slabý výkon / 5,0 až 5,9 / :

- nezvládnutá kontrola stretnutia, strata prehľadu
- opakované závažné chyby
- trvalé napätie na HP
- výrazné negatívne ovplyvnenie priebehu i výsledku
- deficit osobnej statočnosti, znalosti PF
- všeobecná neakceptovateľnosť výkonu R

STUPEŇ OBTIAŽNOSTI

- odzrkadľuje nároky na pôsobenie R počas celého stretnutia
- uvážení prístup DPR /obtiažnosť objektívna, obtiažnosť ako dôsledok chýb R – nutné jasne rozlíšiť/
- obtiažnosť nesúvisí iba s úrovňou herných podmienok /počasie, stav HP/, zápas môže byť obtiažny aj pri optimálnych herných podmienkach /prístup aktérov – spôsob hry, obrovské nasadenie, vyrovnanosť, celková atmosféra/

DELEGÁT určuje stupeň obtiažnosti každému členovi rozhodcovského tímu zvlášť!

Ľahké – 0 :

- hra v pomalom tempe bez zmeny rytmu, v duchu fair-play
- málo osobných súbojov, charakter priestupkov jednoznačný
- dobré herné podmienky /HP, počasie, korektné obecenstvo/

Normálne – 1 :

- dobré tempo vyžadovalo permanentnú koncentráciu R
- štandardné požiadavky na R, nekonfliktný priebeh stretnutia
- korektní hráči, obecenstvo
- počasie, HP v dobrom stave

Ťažké – 2 :

- väčšie množstvo zložitejších situácií, vážnejších priestupkov
- zmena atmosféry stretnutia, spôsobu hry, správanie hráčov, divákov
- zlé hracie podmienky /počasie, stav HP/

Veľmi ťažké – 3 :

- značné množstvo komplikovaných situácií, konfliktov
- v dôsledku spôsobu hry časté prerušenia /zranenia .../
- NS, HNS hráčov, masové nešportové prejavy divákov /delobuchy, dymovnice .../
- zlá celková atmosféra /vulgárnosti, nevraživosť .../
- ťažké herné podmienky /počasie, stav HP/

ASISTENTI ROZHODCU

Sú dôležitými členmi rozhodcovského tímu. Kvalita ich výkonov sa v značnej miere podieľa na kvalite celkového rozhodcovského výkonu a tým i na športovej úrovni stretnutia.

- Úlohy AR:
- aplikácia pravidiel XI /PMH, HMH/
 - signalizácia priestupkov v jeho blízkosti, resp. mimo zorného uhla R
 - posudzovanie a kontrola vhadzovania lopty, kopov od brány, z rohu
 - podpora R aj v iných, špecificky dohodnutých oblastiach
 - vstup na HP /lekár, masér, nosiči nosidiel/, pričom rešpektuje, že povolenie na vstup dáva rozhodca

Plnenie týchto úloh je taktiež predmetom hodnotenia delegáta, tvorí jeho dôležitú súčasť. Delegát hodnotí výkony asistentov na základe konkrétnych situácií.

V prípade sporných momentov sa doporučuje vzhľadnutie videozáznamu.

Pokyny pre vyplňovanie nového formulára Správa správy delegáta o priebehu stretnutia / súťaže SsFZ a II. LSD/

Správa delegáta je dôležitým dokladom o úrovni rozhodcovského pôsobenia a súčasne podkladom pre prácu odborných komisií SsFZ resp. SFZ. Správa je zrkadlom pôsobenia delegáta a základným podkladom pre posudzovanie činnosti delegáta venuje spracovaniu Správy delegáta.... **NÁLEŽITÚ POZORNOSŤ!**

- údaje o stretnutí vyplňuje podľa predlohy, známku uvádzajte číslom i slovom, taktiež obťažnosť

•**Aplikácia PF:** na základe konkrétnych situácií posudzuje úroveň plnenia jednotlivých referenčných okruhov. Pri znamienkach + a - uvádza konkrétny popis, **n** znamená štandard a nemusí byť podložené popisom. Komentár je stručný, výstižný a obsahuje názor delegáta na aplikačnú úroveň R, príčiny a dôsledky chýb.

•**Disciplinárna kontrola:** popisuje chybovosť pri udeľovaní ŽK, ČK popisuje vždy.

•**Fyzická kondícia:** Delegát ju posudzuje cez konkrétne prejavy R, dáva ju vždy do súvisu s konkrétnymi chybami pri aplikácii PF /podiel na chybovosti/.

•**Spolupráca s AR a NR:** dôraz na tímovosť, podiel R. Analytický charakter komentára / príčiny chýb/.

•**Osobnosť:** Dôraz na celkový dojem z výkonu R, úroveň osobnosti, jeho rešpektovanie celým okolím, uznanie. Prínos R pre celkovú úroveň stretnutia.

•**Témy prediskutované s R:** uplatniť metódu hlavného článku, t.j. nájsť to rozhodujúce, dôležité, čo malo vplyv i na čiastočnú chybovosť. Delegát vychádza pritom z už uvedeného v Správe.... . Zvlášť dôležité sú námety pre zlepšenie do budúcnosti – toto je dôležitý rozmer pohľadu delegáta ako kauča R.

•**Asistent R:** Hodnotenie na základe konkrétnych situácií. V komentári delegáta uvádza nároky na obtiažnosť u každého AR /napr.: mnohé náročné situácie PMH, HMH ..

Záverečný komentár pre delegáta II. LSD a súťaží SsFZ.

Úroveň rozhodovania:

- Celkové rozhodcovské pôsobenie – globálny pohľad.
- Podiel rozhodcovského tímu na ne/kvalite stretnutia.
- Porovnanie minulých výkonov s aktuálnym - konštatácia trendu /rast, stagnácia/.
- Odporúčenia rozhodcom, prípadne odborným komisiám SsFZ.

•uvádza:

- zhliadnutie videozáznamu,
- celkové zvládnutie / výborné..../,
- vplyv výkonu rozhodcu na kvalitu stretnutia,
- charakteristické rys/y/ výkonu rozhodcu, konštatovanie trendu / rast, stagnácia /,
- miera rešpektovania výkonu rozhodcu,
- odporúčenia rozhodcom, prípadne KR a iným komisiám.

•neuvádza:

zdravotný stav rozhodcov, cestovanie, v V. lige rozcvičku , tieto údaje uvádza iba v prípade, ak sú príčinami chybovosti rozhodcov, resp. limitujú výkon rozhodcov a pôsobenie delegáta !

Organizácia:

Pred stretnutím

- predzápasová. porada s HU, vedúcim družstiev, hlásateľom, príchod rozhodcov na miesto stretnutia / v prípade oneskoreného príchodu rozhodcov/
- pripravenosť hracej plochy šatne,
- vybavenie sociálneho zariadenia pre mužstvá a divákov,
- činnosť usporiadateľskej služby pred, v priebehu a po stretnutí /odchod hráčov z hr. plochy/ výstroj hráčov
- konfrontácia / pri stretnutiach mládeže povinná / a jej výsledky,
- pohovor rozhodcu a asistentov o spolupráci,
- intenzita rozcvičky rozhodcov / v stretnutiach III. a IV. ligy /
- zosúladenie farby dresov

Priebeh stretnutia :

- správanie hráčov, funkcionárov, divákov,
- výkon členov ÚS,
- prípadná zmena kapitánov

Po stretnutí :

- odchody hráčov a rozhodcov z HP, štadióna,
- stanovisko delegáta k prípadným námietkam kapitánov,
- nariadenie PK/správnosť, alebo nesprávne/ a ich realizácia, / za aký priestupok bol nariadený a výsledok akcie/,
- nadstavenie hracieho času, ak je v rozpore s časom uvedeným rozhodcom,
- kontrola napomínaných a vylúčených hráčov v zápise o stretnutí,
- využitie video záznamu v prípade sporných momentov,
- akceptovanie hodnotenia delegáta rozhodcami

Poznámka:

ostatné uvádzať v prípade nedostatkov, resp. chybovosti a ich vplyvu na kvalitu výkonu rozhodcov.

prípadné mimoriadne udalosti / incidenty, rušivé vplyvy / detailne popísať v prílohe.

Delegáti zväzu vo svojej činnosti pred, v priebehu stretnutia a pri vyplňovaní „Správy DZ o priebehu stretnutia“ postupujú v súlade so „Záväznými pokynmi pre rozhodcov a delegátov a členov futbalových klubov“ v rámci SsFZ Banská Bystrica.

KONTROLA ZÁPASU, VEDENIE ZÁPASU, OSOBNOSŤ ROZHODCU

Kontrola stretnutia počas celých deväťdesiat minút.

- Rozlíšenie (určenie) charakteru stretnutia o začiatku, správny postoj od začiatku.
- Okamžitá a adekvátne reakcia na zmeny charakteru stretnutia.
- Rozumne dovoliť plynúť hru (na základe ducha hry).

- Rýchle, jasné a dôveryhodné rozhodnutia.
- Dovoľiť, aby hra ihneď pokračovala.
- Efektívne signály (zdržanlivé ale jasné + adekvátne, primerané použitie píšťalky).
- Rešpekt akceptovania a uznanie od zúčastnených (hráči, funkcionári tímov) – uznanie rozhodcu ako muža vo vedení zápasu (lídra) – čo si vyžaduje osobnosť na HP – prirodzená autorita.
- Zásadovosť a ňou robiť excelentný dojem.
- Dôslednosť a neovplyvniteľnosť inými (hráčmi, funkcionármi, divákmi, atď.) – vždy mať objektívne rozhodnutia.
- Dôslednosť, aj keď kritika je neodvratná.
- Prísnosť, rozhodnosť, sebadôvera a vážiť si seba samého.
- Energicky (rezolútne), odvážne, neustráchané robiť nepopulárne rozhodnutia.
- Vždy kontrolovať pokojne a predvídavo.

ZÁKLADNÉ KOMENTÁRE A RADY K VÝKONU ROZHODCU A POSTUP PRE DISKUSIU S ROZHODCOM

Delegát je tiež tréner rozhodcu.

Prostredníctvom analýz a rád delegát pomáha rozhodcovi zdokonaľovať sa.

Do bodov svojej analýzy delegát zahrnie:

- Určiť priority (menovať 2, 3 kľúčové body)
- Menovať najprv pozitívne body, potom aspekty pre zlepšenie a negatívne body
- Dať konkrétnu radu (založenú na aktuálnych problémoch, ktoré sa vyskytli v stretnutí a sú výstižné a transparentné (merateľné)
- Dať rozhodcovi možnosť, aby sa vyjadril, povzbudiť ho k seba kritike.
- Odporučiť riešenia a alternatívy pre zlepšenie – v spolupráci s rozhodcom

Na základe týchto analýz delegát môže komentovať rozhodcovský potenciál zdokonaľovania sa a možnosť delegovať ho na stretnutia vyššieho stupňa súťaží.

Taktiež sa môže vyjadriť k tomu, aby daný rozhodca už nebol delegovaný na daný stupeň náročnosti stretnutí v predmetnej súťaži.

Rozhodcovia často vyjadrujú kritiku smerom k delegátom, že s nimi dostatočne nediskutujú, že ich správa a ústne komentáre po stretnutí nie sú dostatočné. Na povzbudenie diskusie a na uistenie faktu, že to čo bolo povedané korešponduje so správou, delegát by mal uviesť stručný záver (telegrafickým štýlom), v ktorom vymenuje 2, 3 pozitívne a negatívne body a ktoré musí tlmočiť rozhodcovi počas pozápasovej diskusie.